Krizový plán školy_řešení šikany a kyberšikany 2025/2026

Střední škola a základní škola Sulice, příspěvkové organizace

ZÁKLADNÍ ÚDAJE O ŠKOLE

Název a adresa školy:	Střední škola a základní škola Sulice, příspěvková organizace, Školní 343, 251 68 Sulice – Želivec
Webové stránky školy:	www.zssulice.cz; www.skolasulice.cz
Jméno a příjmení ředitelky:	Ing. Linda Kůstková
Telefon:	603 400 149
E-mail:	reditelka@skolasulice.cz

Jméno školního metodika prevence:	Ing. Linda Kůstková
Telefon:	603 400 149
E-mail:	kustkova@zssulice.cz
Specializační studium:	Prevence sociálně patologických jevů – studium k výkonu specializovaných činností 2021 – 2023
Realizátor vzdělávání:	VISK
Konzultační hodiny	čtvrtek 14 – 15 (po předchozí domluvě), jinak kdykoli dle aktuální potřeby

Jméno výchovného poradce:	Mgr. Jana Čermáková
Telefon:	606 483 419
E-mail:	cermakova@zssulice.cz
Konzultační hodiny	pondělí 15 – 16 (po předchozí domluvě), denně 6 – 7, jinak kdykoli dle aktuální potřeby

Jméno školního psychologa:	Mgr. Lucie Kopecká
E-mail:	kopecka@zssulice.cz
Konzultační hodiny	pondělí – pátek po předchozí domluvené schůzce

Jméno speciálního pedagoga:	Mgr. Jarmila Hozmanová, Ed.D., BBA
E-mail:	hozmanova@zssulice.cz
Konzultační hodiny	pondělí – pátek po předchozí domluvené schůzce

Zpracovala:	Ing. Linda Kůstková, školní metodik prevence rizikového chování
Schválila:	Ing. Linda Kůstková, ředitelka SŠ a ZŠ Sulice, příspěvková organizace
Zřizovatel:	Obec Sulice

Tento krizový plán stanovuje závazný postup pro všechny pracovníky školy v případě podezření nebo výskytu šikany a kyberšikany. Vychází z Metodického pokynu MŠMT k prevenci a řešení šikany (č.j. MSMT-21149/2016) a je závazný pro všechny pedagogické pracovníky školy.

Plán se vztahuje na žáky základní školy i gymnázia a zohledňuje jejich věkové a vývojové odlišnosti.

1. Vymezení pojmu šikana

Šikana je agresivní chování ze strany jednotlivce nebo skupiny vůči jedinci nebo skupině, které je opakované (nikoli nutně), záměrné a je charakteristické nepoměrem sil.

Přímá šikana

- fyzická (např. bití, strkání, ničení věcí),
- verbální (nadávky, výhrůžky, ponižování),
- neverbální (gesta, mimika, zastrašování).

Nepřímá šikana

- izolace, ignorace,
- pomluvy, manipulace,
- poškozování reputace,
- sociální vyloučení.

Kyberšikana

Zahrnuje např.:

- zneužití sociálních sítí,
- šíření urážlivého obsahu,
- falešné profily,
- výhrůžné zprávy.

Kyberšikana má širší dopad než běžná šikana a často s ní souvisí. **Škola řeší i případy, které se odehrávají mimo školu, pokud mají dopad na školní prostředí.**

2. Obecné zásady řešení

- každý pedagogický pracovník je povinen reagovat na podezření na šikanu,
- prioritou je **ochrana oběti**,
- je zakázána konfrontace oběti s agresorem,
- postup musí být diskrétní,
- všechny kroky jsou dokumentovány,
- o situaci je vždy informováno vedení školy.

Na řešení se podílí školní poradenské pracoviště.

3. Postup při řešení šikany a kyberšikany

1. Zachycení situace

- pedagog zaznamená podezření nebo informaci,
- neprodleně informuje třídního učitele.

2. Předání informace

- třídní učitel informuje metodika prevence, výchovného poradce a vedení školy,
- zahájí se koordinovaný postup.

3. Zajištění bezpečí oběti

- ochrana oběti před dalším útokem,
- případná změna organizace výuky.

4. Zjišťování informací

- rozhovor s obětí (diskrétně),
- rozhovor s informátory,
- zajištění důkazů (zejména u kyberšikany – printscreeny, zprávy).

5. Práce se svědky

- individuální rozhovory,
- výběr nezávislých svědků,
- zabránění ovlivňování výpovědí.

6. Vyhodnocení situace

- posouzení závažnosti (stádium šikany),
- zapojení školního psychologa a speciálního pedagoga.

7. Rozhovor s agresorem

- **až po shromáždění důkazů,**
- **cílem je zastavení chování.**

8. Informování zákonných zástupců

- oběti i agresora,
- domluva dalšího postupu.

9. Výchovná opatření

- dle závažnosti (napomenutí, důtka, snížená známka z chování),
- případně další opatření dle školního řádu.

10. Spolupráce s institucemi

- PPP, SPC,
- OSPOD,
- Policie ČR (v závažných případech).

11. Práce s třídou

- obnovení bezpečného klimatu,
- preventivní aktivity,
- dlouhodobá práce se vztahy.

4. Specifika pro gymnázium

U žáků gymnázia může mít šikana sofistikovanější podobu (např. psychická manipulace, sociální vyloučení, online útoky).

Důraz je kladen na:

- včasnou identifikaci skrytých forem šikany,
- práci s třídním klimatem,
- podporu odpovědnosti žáků,
- prevenci kyberšikany a bezpečné chování online.

5. Kyberšikana – specifický postup

- okamžité zajištění důkazů,
- zamezení dalšího šíření,
- spolupráce s rodiči,
- případně kontaktování Policie ČR,
- podpora oběti (psychologická pomoc).

6. Dokumentace a vyhodnocení

O každém případu je vedena dokumentace. Případy jsou pravidelně vyhodnocovány školním poradenským pracovištěm.

7. Užitečné odkazy

- www.saferinternet.cz – informace o kyberšikaně, ochraně osobních údajů a bezpečném chování na internetu
- www.bezpecne-online.cz – informace pro žáky, rodiče a pedagogy o bezpečném používání internetu
- www.protisikane.cz – informace o šikaně a kyberšikaně
- www.minimalizacesikany.cz – praktické rady pro řešení šikany
- http://prvok.upol.cz – Centrum prevence rizikové virtuální komunikace
- www.sikana.org – Společenství proti šikaně
- www.linkabezpeci.cz – Linka bezpečí (tel. 116 111)
- www.internetporadna.cz – internetová poradna

Příloha č. 1 – Stadia šikanování

Příloha obsahuje popis jednotlivých stadií šikanování podle Koláře a slouží jako metodická opora pro pedagogické pracovníky při rozpoznávání závažnosti situace a volbě vhodného postupu řešení.

První stadium: Zrod ostrakismu
Jde o mírné, převážně psychické formy násilí, kdy se okrajový člen skupiny necítí dobře. Je neoblíben a není uznáván. Ostatní ho více či méně odmítají, nebaví se s ním, pomlouvají ho, spřádají proti němu intriky, dělají na jeho účet „drobné" legrácky apod. Tato situace je již zárodečnou podobou šikanování a obsahuje riziko dalšího negativního vývoje.

Druhé stadium: Fyzická agrese a přitvrzování manipulace
V zátěžových situacích (což může být i školou vytvářené konkurenční prostředí), kdy ve skupině stoupá napětí, začnou ostrakizovaní žáci sloužit jako hromosvod. Spolužáci si na nich odreagovávají nepříjemné pocity, například z očekávané těžké písemné práce, z konfliktu s učitelem nebo prostě jen z toho, že chození do školy je obtěžuje. Manipulace se přitvrzuje a objevuje se zprvu ponejvíce subtilní fyzická agrese. Stupňování agrese může být dáno také neřešením předchozí situace.

Třetí stadium (klíčový moment): Vytvoření jádra
Vytváří se skupina agresorů, úderné jádro. Tito šiřitelé „viru" začnou spolupracovat a systematicky, nikoliv již pouze náhodně, šikanovat nejvhodnější oběti. V počátku se stávají jejich oběťmi ti, kteří jsou už osvědčeným objektem ostrakizování. Třída ví, o koho jde. Jde o žáky, kteří jsou v hierarchii nejníže, tedy ti „slabí". Většinou platí mezi ostatními žáky názor - „raději on, než já".

Čtvrté stadium: Většina přijímá normy
Normy agresorů jsou přijaty většinou a stanou se nepsaným zákonem. V této době získává neformální tlak ke konformitě novou dynamiku a málokdo se mu dokáže postavit. Platí „Buď jsi s námi, nebo proti nám." U členů „virem" přemožené skupiny dochází k vytvoření jakési alternativní identity, která je zcela poplatná vůdcům. I mírní a ukáznění žáci se začnou chovat krutě – aktivně se účastní týrání spolužáka a prožívají při tom uspokojení.

Páté stadium: Totalita neboli dokonalá šikana
Násilí jako normu přijímají všichni členové třídy. Šikanování se stává skupinovým programem. Obrazně řečeno nastává éra „vykořisťování". Žáci jsou rozděleni na dvě sorty lidí, které pro přehlednost můžeme označit jako „otrokáře" a „otroky". Jedni mají všechna práva, ti druzí nemají práva žádná. Ve čtvrtém a pátém stadiu hrozí reálné riziko prorůstání parastruktury šikany do oficiální školní struktury. Stává se to v případě, kdy iniciátor šikanování je sociometrickou hvězdou. Je žákem s výborným prospěchem, má kultivované chování a ochotně pomáhá pedagogovi plnit jeho úkoly.

Zvláštnosti u psychických šikan
U psychických šikan zůstává princip stadií nezměněn. Nicméně jejich podoba je jiná. V popředí je nepřímá a přímá verbální agrese čili psychické násilí. Často se zraňuje „jen" slovem a izolací. Rozdíl je pouze v tom, že se nestupňuje násilí fyzické, ale psychické. Krutost psychického násilí si však v ničem nezadá s nejbrutálnější fyzickou agresí.

(Kolář, 2011)

Střední škola a základní škola Sulice,
příspěvková organizace
Školní 343, 251 68
Sulice -Želivec

PŘÍLOHA č. 2 – POSTUP ŠKOLY PŘI PODEZŘENÍ NA ŠIKANU / KYBERŠIKANU

(manuál pro pedagogické pracovníky)

CO DĚLAT OKAMŽITĚ

Pokud zaznamenáte podezření na šikanu nebo kyberšikanu:

1. Zajistěte **bezpečí žáka (oběti)**
2. Zachovejte **klid a diskrétnost**
3. Situaci **NEŘEŠTE sami**

PAMATUJTE

Každé podezření je potřeba řešit
Včasné zachycení = nejúčinnější prevence
Nejste na to sami – škola má jasný systém

! CO NEDĚLAT

❌ Nekonfrontujte oběť s agresorem
❌ Nevyšetřujte situaci sami
❌ Nevyslýchejte žáky před třídou
❌ Neslibujte „že to nikomu neřeknete“
❌ Nepodceňujte situaci („to nic není“)

KOHO KONTAKTOVAT - neprodleně informujte všechny níže.

1. **Třídního učitele**
2. **Školního metodika prevence**
3. **Výchovného poradce**
4. **Vedení školy**

JAK POSTUPOVAT

1. **Zachyťte informaci** (co jste viděli / slyšeli, kdo byl přítomen, při kyberšikaně zajistěte důkazy: screenshoty, zprávy, odkazy, nemažte obsah)

2. **Zapište základní poznámky** (co, čas, místo, osoby)

3. **Neprodleně předejte informaci kompetentní osobě** – viz výše.

4. **Dále postupujte podle pokynů školního poradenského pracoviště**

VAŠE ROLE

- jste **pozorovatel a oznamovatel**, ne vyšetřovatel
- pomáháte zajistit bezpečí a spolupracujete s vedením školy